

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM HİZMETLERİ

SAÇ SAKAL VE BIYIK ŞEKİLLENDİRME

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. SAÇ ŞEKİLLENDİRME	3
1.1. Tanımı	3
1.2. Kullanılan Cihaz Araç ve Gereçler	4
1.3. Saç Şekillendirme Uygulamasında Dikkat Edilecek Noktalar.....	5
UYGULAMA FAALİYETİ	6
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	9
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	10
2. SAKAL BİYİK ŞEKİLLENDİRME.....	10
2.1. Tanımı	10
2.2. Sakalın Önemi.....	10
2.3. Bıyığın Önemi.....	11
2.4. Sakal ve Bıyık Çeşitleri.....	11
2.4.1. Sakal Çeşitleri.....	11
2.4.2. Bıyık Çeşitleri.....	13
2.5. Sakal Bıyık Şekillendirmede Kullanılan Teknikler	16
2.5.1. Tarak ve Makasla Geçişli Kesim.....	16
2.5.2. Ense Makinesi ile Geçişli Kesim.....	17
2.5.3. Ustura ile Kazıma (Bk. ‘Saç Sakal Tıraşı’ Modülü.).....	17
2.6. Sakal Bıyık Şekillendirme Uygulamasında Dikkat Edilecek Noktalar.....	18
2.7. Kullanılan Araç-Gereçler	18
2.7.1. Araç-Gereç Hazırlamada Dikkat Edilecek Hususlar	18
2.8. Öneriler	19
UYGULAMA FAALİYETİ	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	27
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	29
3. ENSE VE FAVORİ ŞEKİLLENDİRİLMESİ.....	29
3.1. Ense Şekillendirilmesi.....	29
3.1.1. Saç Doğal Büyüme Sınırında Ense Tıraşı Bitiminin Saptanması.....	29
3.1.2. Saç Doğal Büyüme Sınırı Dışında Ense Tıraşı Bitiminin Saptanması	30
3.2. Favori Şekillendirme.....	30
3.2.1. Favori Çeşitleri	30
3.2.2. Ense ve Favori Şekillendirmede Kullanılan Teknikler	33
3.3. Kullanılan Araç-Gereçler	33
3.4. Ense ve Favori Şekillendirme Uygulamasında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar ...	34
UYGULAMA FAALİYETİ	35
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	43
MODÜL DEĞERLENDİRME	47
CEVAP ANAHTARLARI.....	48
KAYNAKÇA	50

AÇIKLAMALAR

KOD	815SBG059
ALAN	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri
DAL/MESLEK	Alan Ortak
MODÜLÜN ADI	Saç, Sakal ve Bıyık Şekillendirme
MODÜLÜN TANIMI	Saç sakal ve bıyık şekillendirme konularının anlatıldığı öğrenme metaryalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Ön Hazırlık, Saç Sakal ve Bıyık Tıraşı, Yüz Şekilleri, Saç ve Cilt Analizi modüllerini başarıyla tamamlamak.
YETERLİK	Sakal, bıyık şekillendirmek.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam ve araç - gereç sağlandığında saç sakal ve bıyık şekillendirme uygulamalarını tekniğine uygun yapabileceksiniz. Amaçlar 1. Saçları tekniğine uygun şekillendirebileceksiniz. 2. Sakal ve bıyığı tekniğe uygun şekillendirebileceksiniz. 3. Kenar ve favoriye tekniğe uygun şekillendirebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Programa uygun araç-gereçler
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her öğrenme faaliyeti sonunda verilen çoktan seçmeli, doğru yanlış ve boşluk doldurma değerlendirme soruları ve uygulamalı sorularla kendinizi değerlendirebileceksiniz. Yaptığınız uygulamaların sonunda performans testi ile kendinizi değerlendirebileceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci

Erkek berberliği mesleğinde önemli olan becerilerden biri de müşterilerin isteklerine göre sakal bıyık ve saç şekillendirmeleri yapabilmektir. Günümüzde erkekler de bayanlar kadar dış görünümüne ve bakımına önem vermekle birlikte, farklı görünme çabası içindedirler.

Son yıllarda erkekler, yüzlerini tamamen tıraşlamak yerine değişik sakal ve bıyık şekilleri kullanmayı tercih etmektedirler.

Öğrenme faaliyetimizin birinci kısmında saç şekillendime ikinci kısmında, sakal ve bıyık şekillendirme, üçüncü kısmında kenar favori şekillendirme tekniklerini ele aldık.

Hazırlanan bu öğrenme faaliyetleri sonunda saç, sakal ve bıyık şekillendirme uygulamalarını en iyi şekilde uygulayabilir düzeye gelebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

- Bu faaliyetle gerekli ortam ve araç-gereç sağlandığında saç şekillendirme uygulamalarını yöntemine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Berber salonlarını gezerek saç şekillendirme uygulamaları hakkında bilgi alınız. Elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. SAÇ ŞEKİLLENDİRME

1.1. Tanımı

Saçı değişik boylarda kısaltarak veya kazıyarak, saçlı ya da saçsız kafada şekil oluşturmaya saç şekillendirme denir.

Kişinin isteğine göre yapılan şekillendirme iki türdür. Birincisi, istenilen şekil saçlı bırakılarak ve şekil dışında kalan saçlar kazınarak şekil oluşturulur. İkincisinde ise; şekil kazınarak dışındaki kısım saçlı bırakılarak şekil oluşturulur. Oldukça sakinlik ve el becerisi gerektiren bu uygulama tekniği, istenilen şeklin zorluğuna göre değişmektedir. Berber tarafından basit şekiller kolayca oluşturulurken kimi zor şekillere kalıp çıkartılarak çalışılır.

İstenilen şekil bir kartona çizilir ve etrafı kesilerek kalıp çıkartılır. Çıkartılan kalıp belirli bir kısalıkta kesilmiş saçın üzerine konarak etrafı belirgin bir makyaj kalemi ile çizilir. Şekle göre saçlar, çeşitli boylarda kısaltılarak şekil oluşturulur.

Kişinin isteğine göre şekiller ismin baş harfleri, yıldız, ay yıldız, değişik semboller gibi çeşitlilik göstermektedir.

Resim 1.1:Ustura ile yapılmış kalp şekli

Resim 1.2: Saçın değişik boylarda kısaltılması ile yapılmış yüz şekli

1.2. Kullanılan Cihaz Araç ve Gereçler

- **Kesim örtüsü:** Uygulamadan önce müşterinin kıyafetlerini korumak amacıyla boyna takılan örtüdür.
- **Havlu:** Uygulama öncesi ve sonrası saçlar yıkandıktan sonra saçlara kurulamak amacıyla kullanılır.
- **Ustura:** Baş üzerindeki saçları kazıyarak şekil oluşturmak amacıyla kullanılır. Ustura ile ilgili ayrıntılı bilgi, Sakal Bıyık Tıraşı modülünde verilmiştir.
- **Tıraş sabunu:** Kafa üzerinde oluşturulan şekil dışında kalan saçların ustura ile daha kolay kazınabilmesi için kullanılan üründür.
- **Sakal fırçası:** Ustura ile kazınacak saçı köpürterek kesime hazırlayan araçtır.
- **Ense makinesi:** İstenilen şekil oluşturulmadan önce saçların kısaltılması veya sıfır ayarı ile şekil hattının belirlenmesi amacıyla kullanılan araçtır. Ense makinesi ile ilgili ayrıntılı bilgi saç sakal tıraşı modülünde verilmiştir.
- **Makyaj kalemi:** Baş üzerinde istenilen şekilleri belirginleştirmek için şekillerin çizilmesi amacıyla kullanılan gereçtir. Burada önemli olan, kalem renklerinin belirgin olmasıdır.
- **Karton:** İstenilen şeklin üzerine çizilmesinde kullanılan sert kâğıttır.
- **Kâğıt makası:** Şeklin kenarlarının kesilerek kalıp çıkartılmasında kullanılan araçtır.
- **Saç kesme tarağı:** Saç kesiminde kullanılan sık ve geniş aralıklı tarak dişlerinden alınan çeşitli boy ve şekillerdeki taraklardır.

1.3. Saç Şekillendirme Uygulamasında Dikkat Edilecek Noktalar

- Kalıp, baş üzerine sabit yerleştirilmelidir.
- Şekil, baş üzerine belirgin çizgilerle çizilmelidir.
- Makyaj kalemi belirgin renklerde seçilmelidir.
- Şeklin oluşturulmasında saçlar, dikkatli bir şekilde kazınmalıdır.
- İstenilen şekle göre saçtaki dönükler hesaba katılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

ÖN HAZIRLIK YAPINIZ (Bk. Ön Hazırlık Modülü)

Şekil Oluşturmaya Geçiniz

- Müşteri ile ön görüşme yaparak istenilen şekle (örneğin, kalp şekli) karar veriniz.
- Saç dönüklerine bakarak istenilen şeklin uygunluğunu değerlendiriniz.
- Kalp şeklini kartona çiziniz.
- Şeklin kenarlarını kâğıt makası ile keserek kalıbını çıkartınız.

Müşteri Hazırlığna Geçiniz

- Müşteriyi koltuğa oturtunuz.
- Müşterinin başını lavoboya eğerek saçlarını yıkayınız.
- Saçı ve kulak içlerini kurulaayınız.
- Koltuk ayarlarını müşteri ve kendinize göre yapınız.
- Müşterinin yakasını içine kıvrınız.
- Saç kesim örtüsünü takınız.

Saçı Kısaltmaya Geçiniz

- Saçın kısaltacak yerlerini belirleyerek ense makinesinin ucuna iki numaralı tarak ucunu takarak saçı kısaltınız. (Bk. Saç Sakal Tıraşı Modülü).
- Kalp şeklindeki kalıbı kafaya yerleştiriniz
- Kalıbın çevresini rengini seçebileceğiniz renkte makyaj kalemiyle belirgin şekilde çiziniz.
- Ense makinesinin sıfır ayarıyla çizgilerin dışında kalan saçları tıraşlayınız.
- Tıraş fırçasını sabunlayarak şekil dışında kalan kısımları köpürtünüz.
- Ustura ile şekil dışında kalan kısımları kazıyınız. (Bk.Saç Sakal Tıraşı Modülü)Tarak ve makas ile kalp şekli üzerindeki gerekli kısaltmaları yapınız.

Tıraş Sonrası Uygulamaya Geçiniz (Bk. Saç Sakal Tıraşı Modülü Ensedeki Kılları Fırçalayınız.)

- Kesim örtüsünü çıkartınız.
- Müşterinin saçını yıkayınız.
- Müşterinin yüzünü, kulak içlerini ve saçını havlu ile kurulaayınız.
- Saç kurutma makinesi ile saçı kurutarak şekillendiriniz.
- Sunum aynasını, tezgâh aynasına yansıtacak şekilde müşterinin baş arkasına, sağ, sol, üst tarafına tutarak saçı gösteriniz.
- Müşteriye ‘sıhhatler olsun ’iyi dileklerinde bulununuz.
- Müşteriyi kapıya kadar uğurlayınız

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Çalışmaları aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirerek eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “Evet” ve “Hayır” kutucuklarına (x) işareti koyarak değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ön Hazırlık Yapınız.		
Şekil Oluşturmaya Geçiniz.		
➤ Müşteri ile ön görüşme yaparak istenilen şekle (örneğin kalp şekli) karar verdiniz mi?		
➤ Saç dönüklerine bakarak istenilen şeklin uygunluğunu değerlendirdiniz mi?		
➤ Kalp şeklini kartona çizdiniz mi?		
➤ Şeklin kenarlarını kâğıt makası ile keserek kalıbını çıkarttınız mı?		
Müşteri Hazırlığına Geçiniz		
➤ Müşteriyi koltuğa oturtunuz mu?		
➤ Müşterinin başını lavaboya eğerek saçlarını yıkadınız mı?		
➤ Saçı ve kulak içlerini kuruladınız mı?		
➤ Koltuk ayarlarını müşteri ve kendinize göre yaptınız mı?		
➤ Müşterinin yakasını içine kıvırdınız mı?		
➤ Saç kesim örtüsünü taktınız mı ?		
Saçı Kısaltmaya Geçiniz.		
➤ Saçın kısılacak yerlerini belirleyerek ense makinesinin ucuna iki numaralı tarak ucunu takarak saçı kısalttınız mı?		
➤ Kalp şeklindeki kalıbı kafaya yerleştirdiniz mi?		
➤ Kalıbın çevresini rengini seçebileceğiniz renkte makyaj kalemiyle belirgin şekilde çizdiniz mi?		
➤ Ense makinesinin sıfır ayarıyla çizgilerin dışında kalan saçları tıraşladınız mı?		
➤ Tıraş fırçasını sabunlayarak şekil dışında kalan kısımları köpürttünüz mü?		
➤ Ustura ile şekil dışında kalan kısımları kazıdınız mı?		
➤ Tarak ve makas ile kalp şekli üzerindeki gerekli kısaltmaları yaptınız mı?		

Tıraş Sonrası Uygulamaya Geçiniz .		
➤ Ensedeki kılları fırçaladınız mı?		
➤ Kesim örtüsünü çıkarttınız mı?		
➤ Müşterinin saçını yıkadınız mı?		
➤ Müşterinin yüzünü, kulak içlerini ve saçını havlu ile kuruladınız mı?		
➤ Saç kurutma makinesi ile saçı kurutarak şekillendirdiniz mi?		
➤ Sunum aynasını, tezgâh aynasına yansıyacak şekilde müşterinin baş arkasına, sağ, sol, üst tarafına tutarak saçı gösterdiniz mi?		
➤ Müşteriye ‘sıhhatler olsun ’ iyi dileklerinde buldunuz mu?		
➤ Müşteriyi kapıya kadar uğurladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri, aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

Açıklama:Aşağıdaki cümlelerde bazı kelimelerin yerleri boş bırakılmıştır. Boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. İstenilen şekil, baş üzerineveya.....kalacak şekilde oluşturulur.
2. Ustura ile saç şekillendirme tekniğinde saçlar ,.....numaralı tıraş tarağı ile kısaltılır.
3. Zor şekilleri daha rahat uygulayabilmek içinhazırlanır.
4. Şekiller, baş üzerinekullanılarak çizilir.
5. Ustura ile saç şekillendirme tekniğinde berberinçok önemlidir.

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Bu faaliyetle, gerekli ortam ve araç-gereç sağlandığında sakal ve bıyık şekillendirme uygulamalarını yöntemine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çeşitli gazete, dergi ve internetten sakal bıyık şekilleri araştırması yapınız. Elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. SAKAL BIYIK ŞEKİLLENDİRME

2.1. Tanımı

Erkeklerin dudak üstü ve çene bölgesinde çıkan sert kılların değişik boylarda kısaltılarak tıraşlanmasına sakal ve bıyık şekillendirme denir. Sakal ve bıyık şekillendirme uygulamaları iki şekilde yapılır:

- Daha önceden şekillendirilmiş olan sakal ve bıyığın uzamış şeklinin kısaltılarak eski şeklinin verilmesi.
- Doğal hâlindeki sakal ve bıyığın yüze yakışan şekilde kısaltılıp şekillendirilmesidir.

2.2. Sakalın Önemi

Çeneden boyun bölgesine kadar uzanan sert kıllara sakal denir. İlk çağlardan beri binlerce yıl, erkekler yaşadıkları yöre ve iklim koşulları, dinsel inanış, buldukları görev ve mevki ile kişisel isteklere bağlı olarak çeşitli biçimlerde sakal bırakmışlardır. Eskiden daha çok orta yaşın üstündeki erkekler sakal bırakırken, son yılda gençlerinde çeşitli şekillerde sakal bıraktıkları görülmektedir.

Sakal, çocukluktan erkeklige geçişin bir göstergesi olarak kabul edilmiş, sakalı ve bıyığı çıkmayan kişilere Köse denilmiştir. Bu nedenden dolayı erkekler için sakal ve bıyık gurur kaynağı olmuştur. Ayrıca sakal, kişiye bir olgunluk ifadeside kazandırdığından, dilimizde sakalın önemini vurgulayan pek çok deyimde rastlanır: 'sakalım yok ki sözüm dinlensin', 'biz bu sakalı değirmende ağartmadık' gibi sözlerle örnek verebiliriz.

Sakal ve bıyık, makyajda olduğu gibi yüzde iz, çukurluk, leke gibi durumlar olduğunda veya yüzdeki hoş olmayan hatları gizleyerek daha güzel görünüm oluşturma aracı olarak da kullanılmaktadır. Örneğin geniş çenede bırakılan top sakal çeneyi daha dar gösterirken, dar çenede bırakılan ince sakal, çeneyi daha geniş gösterir.

2.3. Bıyığın Önemi

Dudak üstünden başlayarak dudak kenarlarına kadar sarkabilen sert kıllara **bıyık** denir. Türk erkeği için tarihten gelen kahramanlık, yiğitlik ve mertlik gibi kavramların göstergesi olan bıyık, Türk erkeğinin simgesi olmuştur. 20.yy başlarına değin Türk erkekleri bıyıklarını kesmemiş, toplumsal durumlarına ve yüz biçimlerine göre bıyık bırakmışlardır. Türk erkeklerinde bıyık kesme adeti Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlamıştır. Çocukluk çağından çıkıp delikanlılık çağına girmekte olan gençler de bıyık bırakıp, çevresindekilere kimlik ve kişilik kazandıklarını göstermişlerdir.

Bu nedenle pek çok erkek bıyıklarını özen göstererek uzatmış, sert kılların yatışması için bıyık yağı kullanmışlardır. Beyazların kapatılması için saç boyalarının bulunmadığı zamanlarda fındık içi ya da ceviz ateşe tutularak yakılmış, yanmış fındık ya da ceviz siyah boya niyetine bıyıklara sürülmüştür. Berberlerde bulunan ince bıyık maşası , hafif ısıtılarak bazı bıyıklara şekil verilmiştir. Bıyığına çok meraklı olanlar, cebinde ayna tarak ve küçük bıyık makası taşıyarak günde birkaç kez bıyığına bakım yapmaktadır.. Dinimizde sünnet olarak kabul edildiği için, müslüman erkekler, genellikle uçları dudak kenarını geçmeyecek biçimde ve üst dudağı kapatmayacak uzunlukta bıyık bırakmaktadır.

2.4. Sakal ve Bıyık Çeşitleri

Sakal ve bıyık kullanımında sakalın sıklığı ve çıkış yönleri sakal ve bıyık şekillerini önemli ölçüde etkilemektedir. Bıyık şekillerinde çok fazla değişiklik gözlenmezken, sakal şekillerinde daha fazla çeşitlilik gözlenmektedir. Berberin yüz şekillerine uygun sakal bıyık şekillendirmesi yapabilmesi için sakal, bıyık çeşitlerini iyice öğrenmesi gerekmektedir. Aşağıda belli başlı sakal ve bıyık şekilleri verilmiştir.

2.4.1. Sakal Çeşitleri

- **Çember sakal:** Sakalın üstünden ve çene altından tıraş edilerek yüzü çember gibi çeviren ay şeklinde kısa kesilen sakal çeşididir. Çember sakal din adamları ve dini kesim tarafından benimsenmiştir. Çember sakal, ustura, tarak ve makaslakillendirilebilir.

Şekil 2.1:Çember sakal

- **Top sakal:** Çenede bıyık uçlarıyla beraber ağız kenarından çene altına kadar uzanan sakal çeşididir.

Şekil 2.2: Top sakal

- **Jön sakal:** Favoriden ince hatla başlayıp çene altına doğru inerken, bıyıkla birleşip alt dudak kenarı tıraş edilen sakal çeşididir.

Şekil 2.3:Jön sakal

- **Kaba sakal:** Hiçbir işlem yapılmadan doğal halinde uzatılan sakaldır.

Şekil 2.4:Kaba sakal

- **Köse sakal:** Kılırları seyrek çıkan, düzgün şekil verilemeyen sakal çeşididir.

- **Teke sakal:** Çene üzerinde püskül gibi bırakılmış, kılların uçları kesilmeyerek uzatılmış sakaldır. Binlerce yıl önce Orta Asya Türkleri tarafından Çinlilerde görülerek alınıp, benimsenmiş bir sakal çeşididir. Buna keçi sakalı da denilir.

Şekil 2.5:Teke sakal

- **Kirli sakal:** Doğal halinde bir iki günlük uzamış sakaldır.

Şekil 2.6: Kirli sakal

2.4.2. Bıyık Çeşitleri

- **Badem bıyık:** Yanları tıraş edilerek yalnız burun hizasında bırakılan küçük bıyıktır.

Şekil 2.7:Badem bıyık

- **Pos bıyık:** Biçim verilmeden olduğu gibi bırakılmış bıyıktır.

Şekil 2.8:Pos bıyık

- **Burma bıyık:**Dudak üstü kılları kırpılmış, yanlardaki kılları uzatıp parmakla burularak biçim verilmiş bıyıktır.

Şekil 2.9:Burma bıyık

- **Kâtip bıyık:** Düz ve ince bıyıktır.

Şekil 2.10: Kâtip bıyık

- **Kaytan bıyık:** Dudak üstüne gelen kıllar kırpılmış, üstten derince tıraş edilmiş, dudağın yanından düz şekilde devam eden bıyıktır.

Şekil 2.11: Kaytan bıyık

- **Kırpık bıyık:** Uçları kırpılmış, dudak üstünde ufak bir yastıkçık biçiminde bırakılmış bıyıktır.

Şekil 2.12: Kırpık bıyık

- **Pala bıyık:** Yanlardan dışa taşacak biçimde uzatılmış, uçları yukarı doğru burularak sivriltilmiş gür bıyıktır.

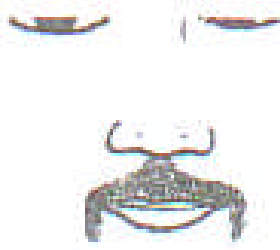
Şekil 2.13: Pala bıyık

- **Köse bıyık:** Kılırları gür çıkmayan ve düzenli olmayan ince, seyrek bıyıktır.
- **Moğol bıyık:** Kaytan bıyık gibi, fakat uçları çene hizasından aşağı doğru sarkan bıyıktır.

Şekil 2.14:Moğol bıyık

- **Çin bıyık:** Dudak üstü kılları kırılmış, üst kısmı inceltilen ve iki dudak yanlarından aşağı doğru uzayan ince bıyıktır.

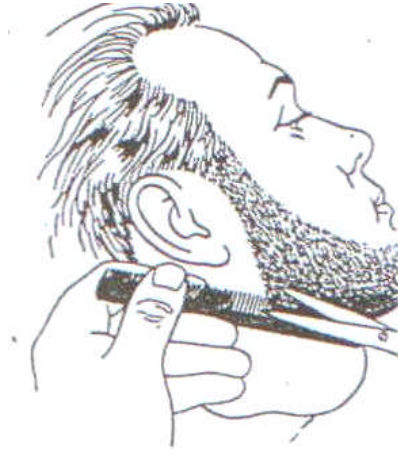
Şekil 2.15: Çin bıyık

2.5. Sakal Bıyık Şekillendirmede Kullanılan Teknikler

Sakal bıyık şekillendirme uygulamaları üç farklı yöntemle yapılır. Bu yöntemler; ustura ile kazıma, ense makinesi ve tarak makas ile kısaltma yöntemleridir. Sakal çeşidine göre şekillendirme yöntemine karar verilir.

2.5.1. Tarak ve Makasla Geçişli Kesim

Kıllarda kısıdan uzuna doğru yavaş yavaş farklı boylar oluşturulmasına **geçişli kesim (tarak üstü kesim)** denir. Geçiş kesimi tarak, makas kullanarak ya da ense makinesiyle yapılabilir. Tarak, makas ile geçişli kesimde tarak, başlangıç hattı üzerine yatay olarak koyularak ters yönde kıllara geçirilir. Kıllar tarak ile ciltten kaldırılır ve böylece cilde bir açı yapılarak tarak üzerindeki kıllar istenilen uzunlukta kesilir. Makas daima tarağın üstünde durmalı ve tarağa paralel hareket etmelidir. Bu kesimde sağ yüz, sol yüz ve ortası sırası izlenmelidir. Geçişler sık sık taranarak kontrol edilmelidir. Sakal, uzun olduğunda tararken sol el ile desteklenmelidir.

Şekil 2.16: Tarak ve makasla geçişli kesim

2.5.2. Ense Makinesi ile Geçişli Kesim

Makinenin kesme uçları farklı uzunluklara ayarlanarak da geçiş elde edilebilir. Ense makinesinin kesme uçları ayarlanabilir. Ense makinesi ile geçişli kesimde öncelikle 3mm kesme yüksekliğine ayarlanan makine ile sakalın sınır hattı kısaltılır. Daha sonra makinenin kesici ucu 1/10 mm'ye ayarlanarak hat dışındaki tüm sakallar kesilir. Kirli sakal tıraşının tamamında makinenin kesici uç ayarı değişmez.

Şekil 2.17: Ense makinesi ile geçişli kesim

2.5.3. Ustura ile Kazıma (Bk. 'Saç Sakal Tıraşı' Modülü.)

Sakal ve bıyık şekillendirme uygulamasında temiz bir kenar hattı elde etmek önemlidir. Sakal ve bıyık hattı dışında kalan küçük kıllar görünümü bozar. Bu yüzden kenar hattının dışında kalan bölgeler ustura ile temizlenmelidir.

Şekil 2.18: Ustura ile kazıma

2.6. Sakal Bıyık Şekillendirme Uygulamasında Dikkat Edilecek Noktalar

- Araç gereç hijyeni ve hazırlığı, uygulama öncesi yapılmalıdır.
- Koltuk ayarı, müşteri ve kendi ölçülerinize göre yapılmalıdır.
- Kesim örtüsü, müşterinin kıyafetlerini koruyacak şekilde düzgün takılmalıdır.
- Sabunla yumuşatma işleminde müşterinin gözleri sabundan korunmalıdır.
- Sakalın sıklığı ve çıkış yönlerine göre istenilen şeklin uygunluğu tespit edilmelidir.
- Ustura ile sakal hattı oluştururken düzgün olmasına dikkat edilmelidir.
- Tıraş edilen şeklin kenarları belirgin olmalıdır.
- Kesim makası, daima tarağın üstünde durmalıdır.
- Tarak ve makas paralel olarak hareket ettirilmelidir.
- Sakalın içinde kısıdan uzuna geçiş olmasına dikkat edilmelidir.
- Sakal ve bıyık, yüzün her iki tarafında eşit olmalıdır.
- Şekillendirme sonrası kesilen kıllar iyi temizlenmelidir.
- Şekillendirme sonrası mutlaka uygun tıraş kozmetiği kullanılmalıdır.

2.7. Kullanılan Araç-Gereçler

Ustura, tıraş sabunu, sakal fırçası, fırça taşı, kesim tarağı, kesim makası, havlu, ense fırçası, kesim örtüsü, ense makinesi, nemlendirici.(Bk.'Saç Sakal Tıraşı' Modülü.)

2.7.1. Araç-Gereç Hazırlamada Dikkat Edilecek Hususlar

- Araç-gereçlerin temizliği mutlaka yapılmalıdır.
- Gerekli araç-gereçler hazırlanmalı, kullanılmayacak olanlar ortamdaki kaldırılıp düzenli bir şekilde dolaplara yerleştirilmelidir.

- Yapılacak olan işleme uygun araç-gereçler tezgâha veya ayna önüne önceden konulmuş olmalıdır.

2.8. Öneriler

- Kibar ve güler yüzlü olunuz.
- Müşteriyi rahat bir şekilde oturtunuz.
- Müşteriyi yapılacak işe göre doğru hazırlayınız.
- Müşterinin isteğini doğru anlayınız.
- Gereksiz yere konuşmayınız.
- Müşteriye uygun mesafede çalışınız.
- Dikkatli olunuz.
- Çalışma sırasında müşterinin giysilerine zarar vermeyiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Ön Hazırlık Yapınız (Bk.”Saç, Sakal Tıraşı” Modülü).

Müşteri Hazırlığına Geçiniz

- Müşteriyi koltuğa oturtunuz.
- Müşterinin başını, baş dayama yerine yaslayınız.
- Müşterinin başını, boyun açıkta kalacak şekilde ayarlayınız.
- Müşterinin yakasını içine kıvrınız.
- Kesim örtüsünü takınız.
- Müşterinin şekillendirme isteğini öğreniniz.
- Sakalın biçimini, uzunluğunu ve kenar hatlarını saptayınız.

Sakal ve Bıyık Şekillendirmeye Geçiniz

- Müşterinin başını lavaboya eğiniz.
- Müşterinin sakal bölgesini ılık suyla ıslatınız.
- Sakalları sabunla köpürterek ovuşturunuz.
- Müşterinin başını boyun açıkta kalacak şekilde, koltuk başlığına yaslayınız.
- Müşterinin sağ tarafına geçerek başını sola döndürünüz.
- Sol elinizi müşterinin başı üzerine koyunuz.
- Sol elin başparmağını şakağa koyarak, tıraşlanacak bölgeyi yukarı doğru başparmakla geriniz.
- Sağ el ile usturayı başparmak altta diğer parmaklar üstte olacak şekilde tutunuz.
- Yanak bölümünde belirlediğiniz sınır hattı üzerindeki kılları ustura ile aşağıya doğru tıraşlayınız.

Şekil 2.19:Yanak sakal hattının ustura ile belirlenmesi

- Sol elin başparmağını çene altına koyarak müşterinin çenesini yukarı doğru kaldırınız.

- Başparmak yardımıyla çene altı derisini gerdiriniz.
- Boyun bölümünde belirlediğiniz sınır hattı altındaki kılları ustura ile kıl çıkışı yönünde tıraşlayınız.

Şekil 2.20: Boyun bölgesi sakal hattının ustura ile belirlenmesi

- Sol elin işaret ve orta parmağını birleşik şekilde yanak üzerine koyarak burun yönünde gerdiriniz.
- Sakalın favoriyle birleştiği kulak önündeki bölümü ustura ucu ile temizleyiniz.
- Burun ucunu yukarı doğru kaldırarak bıyığın üst hattını ustura ile temizleyiniz.
- Sol el ile bıyığı yanağa doğru gerdirerek bıyığın yan hattını ustura ile şekillendiriniz.
- Müşterinin sol tarafına geçerek başını sağa döndürünüz.
- Sol tarafta yanak, boyun, bıyık ve kulak önü sınır hattı tıraşını sağ taraftaki gibi yapınız.
- Sakalın uzunluğunu kısaltmak amacıyla, tarağı sakala çene altından yukarı doğru geçirin.
- Tarağın arka kısmını yukarı kaldırarak sakalı cilt üzerinden kaldırınız.
- Makas ile tarak üzerindeki sakalları belirli bir ölçüde kesin.
- Tarağı favori yönünde iterek işlemi tekrarlayınız.
- Sol çene altından favoriye doğru sakalı kısaltınız.
- Sakalın favoriyle birleştiği kulak önündeki bölümü ustura ile temizleyiniz.
- Bıyığın üst ve yan hattını ustura ile temizleyiniz.
- Tarak ve makas kullanarak sağ çene altından favoriye doğru sakala kısaltma yapınız.

Şekil 2.21: Tarak makasla sağ çene altı bölgesinin kısaltılması

- Sol çene altından favoriye doğru sakalı kısaltınız.

Şekil 2.22: Tarak makasla sağ çene altı bölgesinin kısaltılması

- Çene ortasındaki çıkıntıyı göz önüne alarak yanlara doğru sakal boylarını eşitleyiniz.

Şekil 2.23: Tarak makasla dudak altı sakal bölgesinin kısaltılması

- Sakal ile favori üstündeki saçları birbirine eşitleyiniz.

Şekil 2.24: Tarak makasla favori bölgesinin kısaltılması

- Bıyığın dudak üzerine düşen kıllarını tarak ve makas kullanarak kısaltınız.

Şekil 2.25: Bıyığın kısaltılması

Şekillendirme sonrası uygulamaya geçiniz

- Sakalı alt kulaktan çeneye doğru fırçalayarak sakal içinde bulunan kesik kılları uzaklaştırınız.
- Müşterinin yüzünü lavaboya eğiniz.
- Baş arkasındaki havluyu omuz üzerine yerleştiriniz.
- Giysisini ıslatmadan yüzünü yıkayınız.
- Geriye yaslamadan yüzünü kurulayınız.
- Müşterinin başını geriye yaslayınız.
- Uygun tıraş kozmetiğini sürünüz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Çalışmaları aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirerek eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “Evet” ve “Hayır” kutucuklarına (x) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ön Hazırlık Yapınız		
Müşteri Hazırlığına Geçiniz		
➤ Müşteriyi koltuğa oturtunuz mu?		
➤ Müşterinin başını, baş dayama yerine yasladınız mı?		
➤ Müşterinin başını, boyun açıkta kalacak şekilde ayarladınız mı?		
➤ Müşterinin yakasını içine kıvırdınız mı?		
➤ Kesim örtüsünü taktınız mı?		
➤ Müşterinin şekillendirme isteğini öğrendiniz mi?		
➤ Sakalın biçimini, uzunluğunu ve kenar hatlarını saptadınız mı?		
Sakal ve Bıyık Şekillendirmeye Geçiniz		
➤ Müşterinin başını lavaboya eğdiniz mi?		
➤ Müşterinin sakal bölgesini ılık suyla ıslattınız mı?		
➤ Sakalları sabunla köpürterek ovuşturduunuz mu?		
➤ Müşterinin başını boyun açıkta kalacak şekilde, koltuk başlığına yasladınız mı?		
➤ Müşterinin sağ tarafına geçerek başını sola döndürdünüz mü?		
➤ Sol elinizi müşterinin başı üzerine koydunuz mu?		
➤ Sol elin başparmağını şakağa koyarak, tıraşlanacak bölgeyi yukarı doğru başparmakla gerdiniz mi?		
➤ Sağ el ile usturayı başparmak altta diğer parmaklar üstte olacak şekilde tuttunuz mu?		
➤ Yanak bölümünde belirlediğiniz sınır hattı üzerindeki kılları ustura ile aşağıya doğru tıraşladınız mı?		
➤ Sol elin başparmağını çene altına koyarak müşterinin çenesini yukarı doğru kaldırdınız mı?		
➤ Başparmak yardımıyla çene altı derisini gerdirdiniz mi?		
➤ Boyun bölümünde belirlediğiniz sınır hattı altındaki kılları ustura ile kıl çıkışı yönünde tıraşladınız mı?.		
➤ Sol elin işaret ve orta parmağını birleşik şekilde yanak üzerine koyarak burun yönünde gerdirdiniz mi?		
➤ Sakalın favoriyle birleştiği kulak önündeki bölümü ustura ucu ile temizlediniz mi ?		
➤ Burun ucunu yukarı doğru kaldırarak bıyığın üst hattını ustura ile temizlediniz mi?		

➤ Sol el ile bıyığı yanağa doğru gerdirerek bıyığın yan hattını ustura ile şekillendirdiniz mi?		
➤ Müşterinin sol tarafına geçerek başını sağa döndürdünüz mü?		
➤ Sol tarafta yanak, boyun, bıyık ve kulak önü sınır hattı tıraşını sağ taraftaki gibi yaptınız mı?		
➤ Sakalın uzunluğunu kısaltmak amacıyla tarağı, sakala çene altından yukarı doğru geçirdiniz mi?		
➤ Tarağın arka kısmını yukarı kaldırarak sakalı cilt üzerinden kaldırdınız mı?		
➤ Makas ile tarak üzerindeki sakalları belirli bir ölçüde kestiniz mi?		
➤ Tarağı favori yönünde iterek işlemi tekrarladınız mı?		
➤ Sol çene altından favoriye doğru sakalı kısalttınız mı?		
➤ Sakalın favoriyle birleştiği kulak önündeki bölümü ustura ile temizlediniz mi?		
➤ Bıyığın üst ve yan hattını ustura ile temizlediniz mi ?		
➤ Tarak ve makas kullanarak sağ çene altından favoriye doğru sakala kısaltma yaptınız mı?		
➤ Sol çene altından favoriye doğru sakalı kısalttınız mı?		
➤ Çene ortasındaki çıkıntıyı göz önüne alarak yanlara doğru sakal boylarını eşitlediniz mi?		
➤ Sakal ile favori üstündeki saçları birbirine eşitlediniz mi?		
➤ Bıyığın dudak üzerine düşen kıllarını tarak ve makas kullanarak kısalttınız mı?		
Şekillendirme Sonrası Uygulamaya Geçiniz		
➤ Sakalı alt kulaktan çeneye doğru fırçalayarak sakal içinde bulunan kesik kılları uzaklaştırdınız mı?		
➤ Müşterinin yüzünü lavaboya eğdiniz mi?		
➤ Baş arkasındaki havluyu omuz üzerine yerleştirdiniz mi?		
➤ Giysisini ıslatmadan yüzünü yıkadınız mı?		
➤ Geriye yaslamadan yüzünü kuruladınız mı?		
➤ Müşterinin başını geriye yasladınız mı?		
➤ Uygun tıraş kozmetiğini sürdünüz mü?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

Açıklama: Aşağıda bir grup çoktan seçmeli soru verilmiştir. Çoktan seçmeli sorularda doğru cevabın önündeki harfi yuvarlak içine alınız.

1. Ay şeklinde düzeltilen sakal çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Top sakal
B) Jön sakal
C) Çember sakal
D) Kaba sakal
2. Hiçbir işlem yapılmadan doğal şekliyle bırakılan sakal çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Köse sakal
B) Kirli sakal
C) Teke sakal
D) Kaba sakal
3. Çene üzerine püskül gibi bırakılmış sakal çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Teke sakal
B) Kirli sakal
C) Jön sakal
D) Top sakal
4. Favoriden ince hatla başlayıp çene altına doğru bıyıkla birleşen sakal çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Teke sakal
B) Jön sakal
C) Çember sakal
D) Kaba sakal
5. Biçim verilmeden olduğu gibi bırakılan bıyık çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Çin bıyık
B) Pos bıyık
C) Badem bıyık
D) Köse bıyık
6. Düz ve ince şekilde bırakılan bıyık çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Burma bıyık
B) Kaytan bıyık
C) Kâtip bıyık
D) Kırpık bıyık

7. Yanları tıraş edilerek yalnız burun hizasında bırakılan bıyık çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Badem bıyık
B) Burma bıyık
C) Moğol bıyık
D) Çin bıyık
8. Yanlardan dışa taşacak biçimde uzatılmış, çok gür olan bıyık çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Burma bıyık
B) Pala bıyık
C) Kaytan bıyık
D) Moğol bıyık
9. Kılları gür çıkmayan, düzene sokulamayan bıyık çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Badem bıyık
B) Kırpık bıyık
C) Köse bıyık
D) Kâtip bıyık
10. Yanak yanlarından aşağı doğru uzayan ince bıyık çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Moğol bıyık
B) Kaytan bıyık
C) Burma bıyık
D) Çin bıyık

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise bir sonraki Öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Bu faaliyetle; gerekli ortam ve araç-gereç sağlandığında kenar ve favori şekillendirme uygulamalarını yöntemine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Berber salonlarına giderek kenar ve favori şekillendirmede kullanılan yöntemleri öğreniniz.
- Kaç çeşit favori şekli olduğunu çeşitli gazete, dergi ve internetten araştırınız.
- Boyun ve yüz şekillerinin kenar ve favori şekillendirmedeki etkisini araştırarak, elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. ENSE VE FAVORİ ŞEKİLLENDİRİLMESİ

3.1. Ense Şekillendirilmesi

Ense şekillendirilmesinde, saç bitiminin bir kulaktan enseyi takip ederek diğer kulağa kadar olan kısmının şekillendirilmesi anlaşılır. Ense şekillendirilmesi sakal, bıyık tıraşında kullanılan yöntemler kullanılarak yapılır. Genellikle kulak üstü ve arkası ile ense kısmının şekillendirilmesi saç tıraşıyla birlikte, favori ise sakal tıraşıyla birlikte yapılır. Ancak saç sakal tıraşı yaptırmadan sadece ense favori şekillendirmesine de gereksinim duyulabilir. (Bk.Kısa Kesim Modülü)

Boyun şekilleri, ense şekillendirmeyi etkiler. Kalın boyunda ense hattı, aşağı doğru daralarak inmelidir. Ense bitim çizgisi düz çizgi olarak değil, doğal bırakılmalıdır. Uzun ve ince boyunda ise ense hattı, geniş bir hatla aşağı doğru inmelidir. Ense bitim çizgisi ise düz şekilde tıraşlanmalıdır.

Ense kesimi saçın uzunluğuna göre ikiye ayrılır:

- Saçın doğal büyüme sınırında ense tıraşı bitiminin saptanması
- Saçın doğal büyüme sınırı dışında ense tıraşı bitiminin saptanması

3.1.1. Saç Doğal Büyüme Sınırında Ense Tıraşı Bitiminin Saptanması

Bu işlem kulak üstünden başlayarak enseye doğru, günün modasına ve ensenin enine göre saç bitiminin şekillendirilmesidir. Ense saç bitimi, temiz bir hat hâlinde şekillendirilmeli ve saç doğal büyüme sınırının kusurları (saç dönükleri) düzeltilmelidir. Doğal saç büyüme sınırındaki ense kesiminde yalnızca sınır hattı dışında büyümüş saçlar ve saçların üstten çok uzamış kısımları kesilebilir. Buna dikkat edilmezse örneğin, kulaklar üzerinde kel gibi açıklıklar, girintiler oluşur. Enseye giden hattın çok saç kesilirse arkadan uzayan saçlar yüzünden birkaç günde temiz olmayan bir ense hattı oluşur.

3.1.2. Saç Doğal Büyüme Sınırı Dışında Ense Tıraşı Bitiminin Saptanması

Bu durumda ense tıraşı, tasarlanan saç modeli biçimine ve var olan saç uzunluğuna göre ayarlanır. Bu uzunluk her boyda olabilir.

3.2. Favori Şekillendirme

Kulak önünde saç ve sakalın birleşik olarak şekillendirilmesidir. Saç ve sakalın gürlüğü, saçın kulak üzerinde doğal bitim çizgisi favori şeklini etkiler. Favori şekilleri geçmişten günümüze değişikliğe uğramıştır. Eskiden uzun ve kalın favoriler kullanılırken günümüzde sakal bıyık şekillerinde görülen çeşitlilik favori şekillerinde de görülmektedir.

3.2.1. Favori Çeşitleri

- **Doğal favori:** Şekil verilmeden doğal uzatılmış favoridir. Her yüz şeklinde kullanılabilir.

Şekil 3.1:Doğal favori

- **Düz favori:** Düz favori uzun ve kısa olmak üzere iki çeşittir. Uzun düz favori kulak önünde, kulak memesi hizasında 1-1,5cm genişliğinde uç kısmı küt tıraş edilen favori çeşididir. Uzun düz favori uzun ve üçgen yüzlerde kullanılmamalıdır. Çünkü yüzü daha uzun gösterir. Yuvarlak yüzü ise ovale yaklaştıracığı için bu yüz tipinde kullanılması uygundur.

Şekil 3.2:Uzun düz favori

- Kısa düz favori kulağın yarı hizasına kadar uzatılan 1-1,5cm genişliğinde ucu küt tıraş edilen favori çeşididir. Kare ve yuvarlak yüzün kısalığını belirginleştirirken uzun yüzü daha yuvarlak gösterir.

Şekil 3.3: Kısa düz favori

- **İnce favori:** Kulağın yarı hizasında ya da kulak memesine kadar yarım cm genişliğinde ucu küt tıraş edilen favori çeşididir. Uzun yüzlerde uzunluğu daha da belirginleştirir

Şekil 3.4: İnce favori

- **Sivri favori:** Kulağın yarı hizasında ya da kulak memesine kadar, ince üçgen şeklinde uç kısmı tamamen sivri bırakılan favori çeşididir. Sivri favorinin, kısa sivri, uzun sivri, kalın ucu içe sivri, ucu dışa sivri çeşitleri vardır. Üçgen yüzlerde üçgen hattı belirginleştirir.

Şekil 3.5:Ucu ie sivri favori

Şekil 3.6:Uzun Sivri favori

Şekil 3.7:Kısa sivri favori

- **Üçgen favori:** Kulağın yarı hizasında uzatılan favorinin uç kısmından kulak kıvrımı yönünde kesilerek üçgen şekli verilen doğal görünümlü favori çeşididir. Kare ve yuvarlak yüzlü kişilerde yüzün genişliğini daha da belirginleştirir.

Şekil 3.8: Üçgen favori

- **Paa favori:** Kulak memesi hizasında 1,5cm eninde ucu yüze doğru eğik şekillendirilen favori çeşididir.

Şekil 3.9:Paça favori

- **Ucu oval favori:**Kulak memesi hizasında 1,5-2cm genişliğinde ucu oval şekillendirilen favori çeşididir.

Şekil 3.10:Ucu oval favori

3.2.2. Ense ve Favori Şekillendirmede Kullanılan Teknikler

Ense ve favori şekillendirme tarak ve makas, ense makinesi ya da ustura kullanılarak yapılabilir. Ense hattı kesme ve şekillendirme uygulamasını başarıyla yapabilmek için bu üç teknikte de el becerisinin tam olarak gelişmesi gerekir. Kulak üstü kesiminde tarak ve makas kullanılarak şekillendirme daha rahat yapılır. Ense makinesi kullanımı bu konuda usta olmayanlara tavsiye edilmez. Çünkü makine kaçırılarak kulak üstü fazla açılabilir.

3.3. Kullanılan Araç-Gereçler

Saç kesme makası, saç kesme makinesi, ustura, saç kesme tarağı, kesim örtüsü, havlu, ense fırçası, şampuan, tıraş kozmetikleri. (Bk 'Saç, Sakal Tıraşı' modülü.)

3.4. Ense ve Favori Şekillendirme Uygulamasında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Kulak kıvrımları çok oyuk kesilirse kel gibi duran girintiler ortaya çıkar.
- Kulak kıvrımındaki makas kullanımı sırasında, makas sol işaret parmağı ile desteklenmezse ense kenar hatlarında girintiler olma tehlikesi vardır.
- Favorilerdeki saç boyu, bir tarafta diğerinden daha uzun olduğunda kesim orantısız olur.
- Kulak kıvrımından enseye giden hattın çok saç kesilirse; saç kısa sürede uzar ve hattın biçimini bozar.
- Ense tıraşındaki saçlar su ile ıslatılmaz veya tıraş kremiyle köpürtülmezse, cildi yakan kızarıklıklar oluşur.
- Cilt tıraş sırasında elle gerilmezse yaralanmalar olur.
- Sol favori tıraşında ustura geriye doğru tutulmazsa kulakta yaralanma olur.

UYGULAMA FAALİYETİ

Ön Hazırlık Yapınız (Bk. 'Ön Hazırlık' Modülü.)

Müşteri Hazırlığı Yapınız

- Müşterinin nasıl şekillendirme istediğini öğreniniz.
- Favori biçimini, uzunluğunu ve ense kenar hatlarını saptayınız.
- Müşteriyi koltuğa oturtunuz.
- Müşterinin başını baş dayama yerine yaslayınız.
- Müşterinin yakasını içine kıvrımanız.
- Kesim örtüsünü takınız.

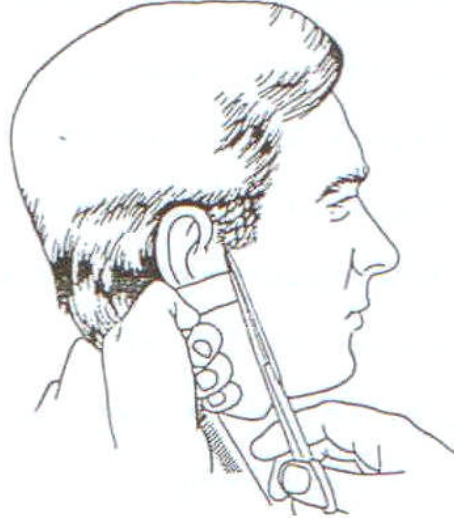
Makas ve Tarak Kullanarak Kenar Favori Şekillendirmesine Geçiniz

- Müşterinin başını lavaboya eğiniz.
- Müşterinin saçını yıkayınız.
- Müşterinin saçını ve kulak içlerini kurulayınız.
- Müşterinin saçını tarayınız.
- Müşterinin sağ tarafına geçiniz.
- Saç kesme makasını istenen alt favori kesim kenarına cildin üzerine yerleştiriniz.
- Sol elin işaret parmağı ile makasın duruşunu destekleyerek kesimi yapınız.

Şekil 3.11:Sağ alt kenar favorisinde saç uzunluğunun saptanması

- Sol elin işaret parmağını kenarın altında müşterinin yanağına koyunuz.
- Makasın ucunu kulak kıvrımına doğru işaret parmağı üzerine yerleştiriniz.
- Makas ucunu sakın bir hareketle keserek kulak kıvrımının ortasına kadar getiriniz.

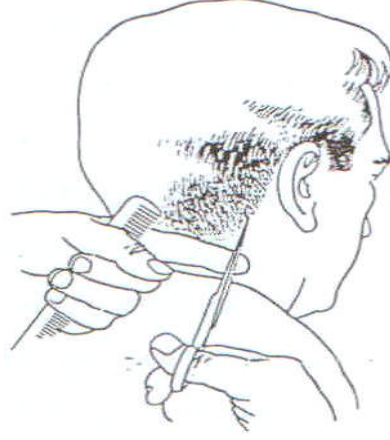
Şekil 3.12: Kulak kıvrımındaki kenarın biçimlendirilmesi

- Makas ucunu çok geniş açmadan dikkatle destek olan işaret parmağı üzerinden kulak kıvrımına doğru kenar kesimini yapınız.

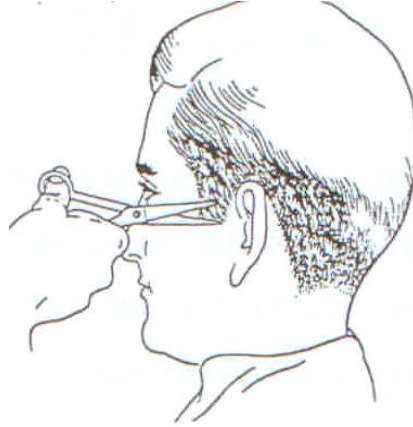
Şekil 3.13: Kulağın üst kenar kesimi

- Sol işaret parmağı ile kulağı aşağı bükerek kulak üstü kenar kesimini yapınız.
- İşaret parmağının sırtını alt sağ ense yarısına koyunuz.
- İşaret parmağı ile makasa destek vererek yukarı, kulak kıvrımına doğru kesim yapınız

Şekil 3.14: Sağ kulak kıvrımından enseye giden hattın biçimlendirilmesi

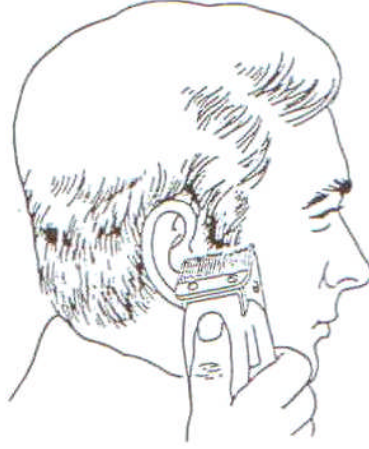
- Müşterinin sol tarafına geçiniz.
- Müşterinin başını dik konumda ayarlayınız.
- Sol favoride bileği bükerek makas ucunu kulağa doğru tutunuz.
- Makası diğer favori uzunluğuna göre yerleştiriniz.

Şekil 3.15: Sol favoride makas tutuşu

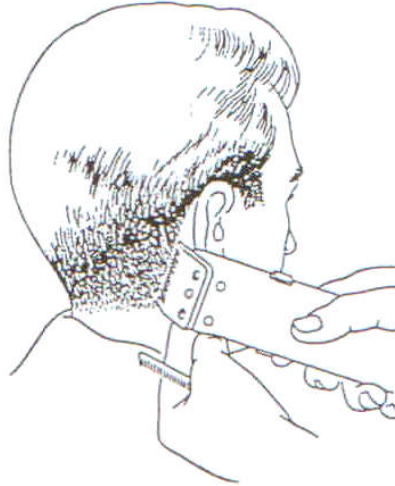
Saç Kesme Makinesi ile Kenar Kesimine Geçiniz

- Saç kesme makinesi ucunu 1,10'luk ya da 1,20 mm'lik kesim ucunu ayarlayınız.
- Makineyi başparmak üstte diğer parmaklar altta kalacak şekilde tutunuz.
- Makineyi düz şekilde tutarak favori ucuna koyunuz.

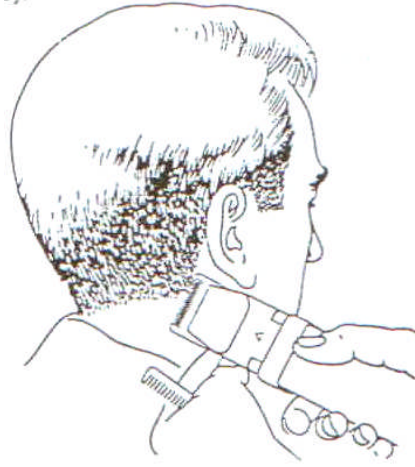
Şekil 3.16:Favori boyunu tespit etme

- Makineyi belirlediğiniz favori uzunluğundan aşağı doğru hareket ettirerek favori boyunu işaretleyiniz.
- Makine ile alttan işaretlenen yüksekliğe kadar tıraşlama yapınız.
- Kulak kıvrımından enseye doğru olan hat tersine döndürülmüş makinenin ucunu birçok kez kaldırıp değiştirilerek kulak kıvrımından enseye doğru olan hattı belirleyiniz.

Şekil 3.17:Ense hattı belirleme

- Duruş yerinizi değiştirerek başın diğer tarafının kenar ve favori şekillendirmesini yapınız.
- Makine ucunu sıfır tıraşa ayarlayınız.
- Hat dışındaki ince saçları tıraşlayınız.

Şekil 3.18:İnce saçları traşlama

- Ensedeki kesik kılları, ense fırçası ile fırçalayarak uzaklaştırınız.

Ustura ile Kenar Kesimine Geçiniz

- Ustura ile alınacak saçları, traş kremi köpürterek sürünüz ya da su ile ıslatınız.
- Müşterinin sağ tarafına geçiniz.
- Favori uzunluğunu makas ile belirleyiniz.
- Müşterinin başına sol elin orta ve yüzük parmağını koyunuz.
- Sağ favori üzerindeki deriyi başparmakla yukarı doğru gerdiriniz.
- Usturayı makasla saptanmış kenarın altına koyarak aşağı doğru tıraş yapınız

Şekil 3.19:Favori tıraşı

- Kulak kıvrımı üzerindeki deriyi sol elin başparmağı ve işaret parmağı ile geriniz.
- Kulak kıvrımına usturanın ucuyla tıraş yapınız.

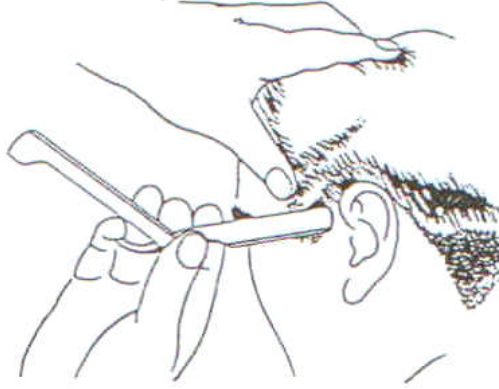
Şekil 3.20:Ustura ile kulak kıvrımı tıraşlama

- Kulak kıvrımından enseye giden hattı tıraş yapmak için sol eli hafifçe enseye koyunuz.
- Sol başparmakla deriyi geriniz.
- Usturayı kesim hattının kenarına uyacak şekilde koyunuz.
- Hat dışındaki kılları ustura ile tıraşlayınız.

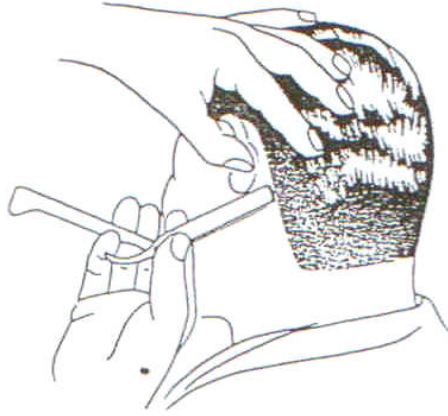
Şekil 3.21:Ustura ile ense hattını tıraşlama

- Sol favori tıraşında usturayı sağ elle geriye doğru tutunuz.

Şekil 3.22:Sol favoride ustura tutuşu

- Sol tarafta usturayı normal yönde ve geriye tutarak tıraş yapabilirsiniz. Hangisini rahat yaptığınızı kontrol ediniz.
- Usturayı rahat kullandığınız şekilde tutarak ense hattını tıraşlayınız.
- Sol ense hattı dışındaki kılları uzaklaştırmak için sol eli kulağa koyunuz ve deriyi yukarı doğru geriniz.

Şekil 3.23:Hattı dışındaki saçları tıraşlama

- Usturayı geriye doğru tutarak, bıçağın ucuyla hat boyunca alta doğru tıraşlama yapınız.

Şekillendirme Sonrası Uygulamaya Geçiniz

- Ensedeki kesik kılları temizleyiniz.
- Müşterinin saçını yıkayınız.
- Müşterinin saçını yüzünü ve kulak içlerini kurulayınız.
- Müşterinin saçını isteğe göre şeklendiriniz.
- Sunum aynasını, tezgah aynasına yansıtacak şekilde müşterinin baş arkasına, sağ, sol, üst tarafına tutarak saçı gösteriniz.

- Müşteriye 'sıhhatler olsun ' iyi dileklerinde bulununuz.
- Müşteriyi kapıya kadar uğurlayınız.

VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri, aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

Açıklama: Aşağıdaki cümlelerde bazı kelimelerin yerleri boş bırakılmıştır. Boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

1. Favori şekillendirme, kulak önündeve..... birleşik olarak şekillendirilmesidir.
2. Kulak üstü kesimindeve..... kullanarak şekillendirme daha rahat yapılır.
3. Kulak üstü şekillendirmedekullanıldığında kulak üstü fazla açılabilir.
4. Kulak kıvrımında makas kullanımı sırasında makasparmağı ile desteklenmelidir.
5. Kalın boyunda ense hattı aşağı doğruşekillendirilir.
6. Ense hattıve.....boyunda geniş şekillendirilir.
7. Kısa ve düz favori kare ve yuvarlak yüzün belirginleştirir.
8. Kulağın yarı hizasında uzatılan uç kısmından kulak kıvrımı yönünde kesilen favori çeşidifavoridir.
9. Uzun ve kısa olmak üzere ucu küt şekillendirilen favori çeşidifavoridir.
10. Kulağın yarı hizası veya kulak memesi hizasında ince üçgen şeklinde uç kısmı tamamen sivri şekillendirilen favori çeşidifavoridir.

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise bir sonraki Öğrenme faaliyetine geçiniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Çalışmaları aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirerek eksik veya hatalı gördüğünüz davranışlarınızı tamamlama yoluna gidiniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “Evet” ve “Hayır” kutucuklarına (x) işareti koyarak değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ön Hazırlık		
Müşteri Hazırlığı Yapınız		
➤ Müşterinin nasıl şekillendirme istediğini öğrendiniz mi?		
➤ Favori biçimini, uzunluğunu ve ense kenar hatlarını saptadınız mı?		
➤ Müşteriyi koltuğa oturtunuz mu?		
➤ Müşterinin başını baş dayama yerine yasladınız mı?		
➤ Müşterinin yakasını içine kıvrıdınız mı?		
➤ Kesim örtüsünü taktınız mı?		
Makas ve Tarak Kullanarak Kenar Favori Şekillendirmesine Geçiniz		
➤ Müşterinin başını lavaboya eğdiniz mi?		
➤ Müşterinin saçını yıkadınız mı?		
➤ Müşterinin saçını ve kulak içlerini kuruladınız mı?		
➤ Müşterinin saçını taradınız mı?		
➤ Müşterinin sağ tarafına geçtiniz mi?		
➤ Saç kesme makasını istenen alt favori kesim kenarına cildin üzerine yerleştirdiniz mi?		
➤ Sol elin işaret parmağı ile makasın duruşunu destekleyerek kesimi yaptınız mı?		
➤ Sol elin işaret parmağını kenarın altında müşterinin yanağına koydunuz mu?		
➤ Makasın ucunu kulak kıvrımına doğru işaret parmağı üzerine yerleştirdiniz mi?		
➤ Makas ucunu sakın bir hareketle keserek kulak kıvrımının ortasına kadar getirdiniz mi?		
➤ Makas ucunu çok geniş açmadan dikkatle destek olan işaret parmağı üzerinden kulak kıvrımına doğru kenar kesimini yaptınız mı?		
➤ Sol işaret parmağı ile kulağı aşağı bükerek kulak üstü kenar kesimini yaptınız mı?		
➤ İşaret parmağının sırtını alt sağ ense yarısına koydunuz mu?		
➤ İşaret parmağı ile makasa destek vererek yukarı, kulak kıvrımına doğru kesim yaptınız mı?		
➤ Müşterinin sol tarafına geçtiniz mi?		
➤ Müşterinin başını dik konumda ayarladınız mı?		

➤ Sol favoride bileği bükerek makas ucunu kulağa doğru tuttunuz mu?		
➤ Makası diğer favori uzunluğuna göre yerleştirdiniz mi?		
Saç Kesme Makinesi ile Kenar Kesimine Geçiniz		
➤ Saç kesme makinesi ucunu 1,10'luk ya da 1,20 mm'lik kesim ucuna ayarladınız mı?		
➤ Makineyi başparmak üstte diğer parmaklar altta kalacak şekilde tuttunuz mu?		
➤ Makineyi düz şekilde tutarak favori ucuna koydunuz mu?		
➤ Makineyi belirlediğiniz favori uzunluğundan aşağı doğru hareket ettirerek favori boyunu işaretlediniz mi?		
➤ Makine ile alttan işaretlenen yüksekliğe kadar tıraşlama yaptınız mı?		
➤ Kulak kıvrımından enseye doğru olan hat, tersine döndürülmüş makinenin ucunu birçok kez kaldırıp değiştirilerek kulak kıvrımından enseye doğru olan hattı belirlediniz mi?		
➤ Duruş yerinizi değiştirerek başın diğer tarafının kenar ve favori şekillendirmesini yaptınız mı?		
➤ Makine ucunu sıfır tıraşa ayarladınız mı?		
➤ Hat dışındaki ince saçları tıraşladınız mı?		
➤ Ensedeki kesik kılları ense fırçası ile fırçalıyarak uzaklaştırdınız mı?		
Ustura ile Kenar Kesime Geçiniz		
➤ Ustura ile alınacak saçları, traş kremi ile köpürtüp sürdünüz ya da su ile ıslattınız mı?		
➤ Müşterinin sağ tarafına geçtiniz mi?		
➤ Favori uzunluğunu makas ile belirlediniz mi?		
➤ Müşterinin başına sol elin orta ve yüzük parmağını koydunuz mu?		
➤ Sağ favori üzerindeki deriyi başparmakla yukarı doğru gerdiniz mi?		
➤ Usturayı makasla saptanmış kenarın altına koyarak aşağı doğru tıraş yaptınız mı?		
➤ Kulak kıvrımı üzerindeki deriyi sol elin başparmağı ve işaret parmağı ile gerdiniz mi?		
➤ Kulak kıvrımına usturanın ucuyla tıraş yaptınız mı?		
➤ Kulak kıvrımından enseye giden hattı tıraş yapmak için sol eli hafifçe enseye koydunuz mu?		
➤ Sol başparmakla deriyi gerdiniz mi?		
➤ Usturayı kesim hattının kenarına uyacak şekilde koydunuz mu?		
➤ Hat dışındaki kılları ustura ile tıraşladınız mı?		
➤ Sol favori tıraşında usturayı sağ elle geriye doğru tutturdunuz mu?		
➤ Sol tarafta usturayı normal yönde ve geriye tutarak tıraş yapabilirsiniz. Hangisini rahat yaptığınızı kontrol ettiniz mi?		
➤ Usturayı rahat kullandığınız şekilde tutarak ense hattını		

tıraşladınız mı?		
➤ Sol ense hattı dışındaki kılları uzaklaştırmak için sol eli kulağa koyup, deriyi yukarı doğru gerdiniz mi?		
➤ Usturayı geriye doğru tutarak, bıçağın ucuyla hat boyunca alta doğru tıraşlama yaptınız mı?		
Şekillendirme Sonrası Uygulamaya Geçiniz		
➤ Ensedeki kesik kılları temizlediniz mi?		
➤ Müşterinin saçını yıkadınız mı?		
➤ Müşterinin saçını yüzünü ve kulak içlerini kuruladınız mı?		
➤ Müşterinin saçını isteğe göre şeklendirdiniz mi?		
➤ Sunum aynasını, tezgah aynasına yansıtacak şekilde müşterinin baş arkasına, sağ, sol, üst tarafına tutarak saç gösterdiniz mi?		
➤ Müşteriye ‘sıhhatler olsun ’ iyi dileklerinde buldunuz mu?		
➤ Müşteriyi kapıya kadar uğurladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksikliklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz

MODÜL DEĞERLENDİRME

Açıklama: Aşağıdaki cümlelerde bazı kelimelerin yerleri boş bırakılmıştır. Boş bırakılan yerlere doğru kelimeleri yazınız.

Bu faaliyette kazanmış olduğunuz bilgileri, aşağıda verilen soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

1. Baş üzerine istenilen şekilveya.....kalacak şekilde oluşturulur.
2. Ustura ile saç şekillendirme tekniğinde berberinçok önemlidir.
3. Favori şekillendirme, kulak önünde vebirleşik olarak şekillendirilmesidir.
4. Kulak üstü kesiminde..... vekullanarak şekillendirme daha rahat yapılır.
5. Kulak üstü şekillendirmede.....kullanıldığında kulak üstü fazla açılabilir.
6. Kalın boyunda ense hattı aşağı doğru.....şekillendirilir.
7. Kısa ve düz favori kare ve yuvarlak yüzün.....belirginleştirir.
8. Kulağın yarı hizasında uzatılan uç kısmından kulak kıvrımı yönünde kesilen favori çeşidi.....favoridir.
9. Uzun ve kısa olmak üzere ucu küt şekillendirilen favori çeşidi.....favoridir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz.

CEVAP ANAHTARLARI

FAALİYET .1 CEVAP ANAHTARI

1. İstenilen şekil baş üzerinde **saçlı** veya **saçsız** kalacak şekilde oluşturulur.
2. Ustura ile saç şekillendirme tekniğinde saçlar **iki** numaralı tıraş tarağı ile kısaltılır.
3. Zor şekilleri daha rahat uygulayabilmek için **kalıp** hazırlanır.
4. Şekiller baş üzerine **makyaj kalemi** kullanılarak çizilir.
5. Ustura ile saç şekillendirme tekniğinde berberin **el becerisi** çok önemlidir.

FAALİYET.2 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	A
4	B
5	B
6	C
7	A
8	B
9	C
10	D

FAALİYET.3 CEVAP ANAHTARI

1. Favori şekillendirme kulak önünde **saç** ve **sakalın** birleşik olarak şekillendirilmesidir.
2. Kulak üstü kesiminde **tarak** ve **makas** kullanarak şekillendirme daha rahat yapılır.
3. Kulak üstü şekillendirmede **makine** kullanıldığında kulak üstü fazla açılabilir.
4. Kulak kıvrımında makas kullanımı sırasında makas sol **işaret** parmağı ile desteklenmelidir.
5. Kalın boyunda ense hattı aşağı doğru **daralarak** şekillendirilir.
6. Ense hattı **uzun** ve **ince** boyunda geniş şekillendirilir.
7. Kısa ve düz favori kare ve yuvarlak yüzün **kısalığı** belirginleştirir.
8. Kulağın yarı hizasında uzatılan uç kısımdan kulak kıvrımı yönünde kesilen favori çeşiti **üçgen** favoridir.
9. Uzun ve kısa olmak üzere ucu küt şekillendirilen favori çeşidi **düz** favoridir.
10. Kulağın yarı hizası veya kulak memesi hizasında ince üçgen şeklinde uç kısmı tamamen sivri şekillendirilen favori çeşidi **sivri** favoridir.

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1. Baş üzerine istenilen şekil **saçlı** veya **saçsız** kalacak şekilde oluşturulur.
2. Ustura ile saç şekillendirme tekniğinde berberin **el becerisi** çok önemlidir.
3. Favori şekillendirme kulak önünde **saç** ve **sakalın** birleşik olarak şekillendirilmesidir.
4. Kulak üstü kesiminde **tarak** ve **makas** kullanarak şekillendirme daha rahat yapılır.
5. Kulak üstü şekillendirmede **makine** kullanıldığında kulak üstü fazla açılabilir.
6. Kalın boyunda ense hattı aşağı doğru **daralarak** şekillendirilir.
7. Kısa ve düz favori kare ve yuvarlak yüzün **kısalığını** belirginleştirir.
8. Kulağın yarı hizasında uzatılan uç kısmından kulak kıvrımı yönünde kesilen favori çeşiti **üçgen** favoridir.
9. Uzun ve kısa olmak üzere ucu küt şekillendirilen favori çeşiti **düz** favoridir.

OBJEKTİF TESTLER CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	A
4	B
5	B
6	C
7	B
8	B

KAYNAKÇA

- HENDERSON Stephanie, **Temel Kuaförlük Bilimi**, 2. Baskı, MEB. Basımevi, İstanbul, 2000.
- ERKAN Ahmet, **Berberlik Sanatında Eğitim**, Ankara, 1995.
- KARATAY Yenal Yüksel, **Teknik Berberlik**, İstanbul.